

Ontwerp van gewestelijke omzendbrief e-Procurement – Gebruik van de e-Procurement-toepassingen door de entiteiten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Inhoud

I.	Inleiding	2
1	Algemeen en toepassingsgebied ratione personae	2
2	Belang van het gebruik van elektronische middelen in het kader van het gewestelijke aankoopbeleid	2
3	Doel en toepassingsgebied ratione temporis van deze omzendbrief	4
II.	Instrumenten	4
1	Zichtbaarheid e-Procurement verhogen	4
1.1	Maatregel	4
1.2	Finaliteit	4
2	Toestaan van het elektronisch indienen van aanvragen tot deelneming en offertes	5
2.1	Reglementair kader	5
2.2	Maatregel	5
3	Sensibiliseren van de economische operatoren voor het elektronisch indienen van aanvragen tot deelneming en offertes	6
3.1	Maatregel 1: informatie verstrekken en sensibiliseren	6
3.2	Maatregel 2: specifieke sensibilisering door het Gewestelijke Agentschap voor Administratieve Vereenvoudiging (Easybrussels)	6
4	Online plaatsen van de opdrachtdocumenten op e-Notification	6
4.1	Maatregel	6
4.2	Finaliteit	7
5	Gebruik van de “Free Market” voor de onderhandelingsprocedures zonder voorafgaande bekendmaking (vanaf 30.000 euro zonder btw)	7
5.1	Situering	7
5.2	Maatregel	7
5.3	Finaliteit	8
6	Uitvoering en monitoring	8
6.1	Maatregel 1: aanwijzing van een referentiepersoon e-Procurement	8
6.2	Maatregel 2: monitoring	9
III.	Inwerkingtreding	9

02/10/2017 - Omzendbrief Easybrussels/2017/e-Proc - Overheidsopdrachten – Gebruik van de e-Procurement-toepassingen door de entiteiten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Aan de gewestelijke entiteiten bedoeld in artikel 2, 2° van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle.

Mevrouw de minister,
Mijnheer de minister,
Mevrouw de staatssecretaris,

I. Inleiding

1 Algemeen en toepassingsgebied ratiōne personae

Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 - hierna de Richtlijn genoemd - sluit aan bij de evolutie van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën en erkent het belang om ook bij overheidsopdrachtenprocedures gebruik te maken van elektronische middelen en dat KMO's hieraan deelnemen.

Overeenkomstig de Richtlijn werd de nieuwe federale overheidsopdrachtenwetgeving, nl. de wet van 14 juni 2016, onder andere opgesteld om het gebruik van elektronische middelen in het kader van overheidsopdrachtenprocedures te bevorderen.

Deze omzendbrief is van toepassing op de gewestelijke entiteiten van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest, zoals bedoel in artikel 2, 2° van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle – hierna de “gewestelijke entiteiten” genoemd.

Deze komen overeen met de gewestelijke overheidsdiensten (1), de autonome bestuursinstellingen van eerste categorie (2) en de autonome bestuursinstellingen van tweede categorie (3).

2 Belang van het gebruik van elektronische middelen in het kader van het gewestelijke aankoopbeleid

Het gebruik van elektronische middelen bij het plaatsen en uitvoeren van overheidsopdrachten leidt tot een efficiënter aankoopbeleid. Dit vermindert niet alleen de

administratieve werklast, maar bespaart ook tijd en kosten, bevordert de mededinging en de transparantie van de overheidsopdrachtenprocedures en dit voor alle betrokken partijen.

Deze omzendbrief doelt met “elektronische middelen” op de elektronische middelen die voldoen aan specifieke waarborgen op het vlak van de integriteit en de vertrouwelijkheid van de gegevens.

Binnen dit kader heeft de Federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (FOD BOSA) dan ook een geheel van elektronische toepassingen ontwikkeld (hierna “de e-Procurement-toepassingen” genoemd) die de economische operatoren en de aanbestedende overheden (beiden hierna “de gebruikers” genoemd) in staat stellen om zowel het plaatsen als het uitvoeren van overheidsopdrachten elektronisch te organiseren, te beheren en op te volgen. Het proces waarbij de gebruikers dit geheel aan elektronische toepassingen en middelen aanwenden om hun overheidsopdrachten te plaatsen en uit te voeren, wordt “e-Procurement” genoemd.

Deze omzendbrief zal een aanzienlijke impact hebben op het vlak van duurzame ontwikkeling, in de zin dat een algemeen gebruik van e-Procurement het papierverbruik in het aankoopproces sterk zal doen dalen, zowel bij de aanbestedende overheden als bij de kandidaten en inschrijvers. Dat gebruik zal ook de verzending- en transportkosten doen dalen.

Deze omzendbrief omkadert het gebruik van volgende e-Procurement-toepassingen:

* e-Notification: een toepassing die aanbestedende overheden de mogelijkheid biedt om hun overheidsopdrachten op Belgisch en Europees niveau elektronisch bekend te maken, en hun opdrachtdocumenten online ter beschikking te stellen. Dezelfde toepassing laat ondernemingen toe kennis te nemen van de aankondigingen van opdrachten en de opdrachtdocumenten te raadplegen;

* e-Tendering: een toepassing die ondernemingen in staat stelt aanvragen tot deelneming en offertes met elektronische middelen in te dienen en het aanbestedende overheden mogelijk maakt de opening van offertes elektronisch te organiseren;

Alle toepassingen zijn beschikbaar via de portaalsite www.publicprocurement.be. De gebruikers vinden er eveneens handleidingen en checklists m.b.t. het gebruik van alle e-Procurement-toepassingen. Daarnaast biedt de FOD BOSA via een helpdesk binnen de dienst e-Procurement (e.proc@publicprocurement.be of 02-790 52 00) de gebruikers gratis ondersteuning bij het gebruik van de e-Procurement-toepassingen.

3 Doel en toepassingsgebied ratione temporis van deze omzendbrief

Wegens het belang van het gebruik van elektronische middelen in het kader van het gewestelijke aankoopbeleid wordt de gewestelijke entiteiten opgedragen bij het plaatsen en uitvoeren van hun overheidsopdrachten de maatregelen te implementeren zoals vermeld in punt "II. Instrumenten" van deze omzendbrief.

De gewestelijke entiteiten moeten deze maatregelen ten laatste tegen 01/12/2017 implementeren.

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst met Brulocalis, sensibiliseert Easybrussels ook de plaatselijke besturen voor de voordelen van het gebruik van e-Procurement en moedigt ze aan de maatregelen uit de omzendbrief toe te passen.

II. Instrumenten

1 Zichtbaarheid e-Procurement verhogen

1.1 Maatregel

De gewestelijke entiteiten dienen publiek te maken dat ze voor de plaatsing van hun overheidsopdrachten gebruik maken van de e-Procurement-toepassingen, met name e-Notification en e-Tendering. Daartoe moeten ze uiterlijk tegen 01/12/2017 het e-Procurement-logo duidelijk zichtbaar op hun respectieve portaalsites afbeelden (indien deze bestaan) en er minstens een rechtstreekse link plaatsen naar de e-Notification-toepassing (<https://enot.publicprocurement.be>).

Daarnaast wordt aan de gewestelijke entiteiten aangeraden op hun respectieve portaalsites ook een rechtstreekse link te plaatsen naar de e-Tendering-toepassing (<https://eten.publicprocurement.be>).

1.2 Finaliteit

De implementatie van deze maatregel zorgt voor een grotere bekendheid van de e-Procurement-toepassingen bij aanbestedende overheden en economische operatoren in het kader van een overheidsopdrachtenprocedure. Een betere vertrouwdheid van de economische operatoren met deze toepassingen verlaagt de drempel om er daadwerkelijk ook gebruik van te maken. Het vergroten van de zichtbaarheid ervan is dan ook een onontbeerlijk instrument voor een succesvol e-Procurement.

2 Toestaan van het elektronisch indienen van aanvragen tot deelneming en offertes

2.1 Reglementair kader

Artikel 14 van de wet van 17 juni 2016 verplicht het gebruik van elektronische middelen voor de communicatie en de informatie-uitwisseling tussen de aanbestedende overheid en de economische operatoren, met inbegrip van de elektronische indiening en ontvangst van de offertes, onder voorbehoud van de uitzonderingen opgelijst in de §§2 tot 4 van dit artikel (bv. overheidsopdrachten geplaatst volgens de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking waarvan het geschatte bedrag lager is dan de vastgestelde drempelwaarde voor Europese bekendmaking).

Om de beginselen van mededinging en transparantie, aangehaald in de inleiding, te ondersteunen, beoogt de maatregel bedoeld in punt 2.2. het toestaan van het gebruik van elektronische middelen voor mededelingen onder de drempelwaarden voor Europese bekendmaking. Deze maatregel zal ook de monitoringmaatregelen vergemakkelijken.

2.2 Maatregel

Vanaf 01/12/2017 moet elke gewestelijke entiteit toestaan dat aanvragen tot deelneming en offertes met elektronische middelen via de e-Tendering-toepassing worden ingediend voor de opdrachten die de waarde, zonder btw, bereiken die vastgesteld wordt in artikel 92 van de wet van 17 juni 2016. De opdrachten onder die drempelwaarde worden beschouwd als "overheidsopdrachten van beperkte waarde".

Artikel 92 van de wet stelt die drempelwaarde vast op 30.000 euro zonder btw.

Voor deze opdrachten moet de gewestelijke entiteit in het bestek de elektronische verzendingswijze van de offertes via e-Tendering beschrijven vóór de eventuele andere verzendingswijzen. Indien de gewestelijke entiteit verscheidene verzendingswijzen van de offertes aanbiedt, moet ze haar voorkeur vermelden voor de verzendingswijze via e-Tendering, maar ze moet daarbij wel preciseren dat de keuze altijd aan de inschrijver toekomt en dat deze keuze geen enkele invloed heeft op de analyse en beoordeling van de offerte.

3 Sensibiliseren van de economische operatoren voor het elektronisch indienen van aanvragen tot deelneming en offertes

3.1 Maatregel 1: informatie verstrekken en sensibiliseren

Elke gewestelijke entiteit moet uiterlijk tegen 01/12/2017 haar leveranciers informeren sensibiliseren voor de mogelijkheid om hun aanvragen tot deelneming en offertes met elektronische middelen in te dienen.

De gewestelijke entiteiten kunnen voor de implementatie van deze maatregel ondersteuning krijgen van de FOD BOSA die hen handleidingen en checklists ter beschikking stelt op de website www.publicprocurement.be en van de helpdesk van de dienst e-Procurement. Bovendien kunnen ze gratis een specifieke opleiding volgen die verstrekt wordt door de FOD BOSA.

3.2 Maatregel 2: specifieke sensibilisering door het Gewestelijke Agentschap voor Administratieve Vereenvoudiging (Easybrussels)

Het Gewestelijke Agentschap voor Administratieve Vereenvoudiging (Easybrussels) zal, in samenwerking met de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en impulse.brussels, de economische operatoren specifiek sensibiliseren via een communicatiecampagne, voor economische operatoren bestemde handleidingen en gratis informatiesessies.

4 Online plaatsen van de opdrachtdocumenten op e-Notification

4.1 Maatregel

Voor overheidsopdrachten met een waarde hoger dan 30.000 euro zonder btw (wat overeenstemt met de drempelwaarde voor overheidsopdrachten van beperkte waarde) stelt elke gewestelijke entiteit uiterlijk vanaf 01/12/2017 haar opdrachtdocumenten online ter beschikking op de e-Notification-toepassing (4), of plaatst zij er een elektronische link die een vrije, rechtstreekse, onmiddellijke en volledige toegang tot deze documenten verschaft.

Uitzondering:

Deze verplichting is niet van toepassing voor plannen en opdrachtdocumenten die om veiligheidsredenen niet openbaar gedeeld mogen worden. Voor die documenten wordt de gewestelijke entiteiten aangeraden een aanvraagprocedure op te zetten die toelaat deze documenten ter beschikking te stellen na controle van de identiteit van de kandidaat-inschrijver.

4.2 Finaliteit

Deze maatregel bewerkstelligt een vrije, rechtstreekse, onmiddellijke en volledige toegang tot de opdrachtdocumenten voor de economische operatoren. Hierdoor stijgt hun participatiegraad, hetgeen de efficiëntie van het aankoopbeleid optimaliseert.

5 Gebruik van de “Free Market” voor de onderhandelingsprocedures zonder voorafgaande bekendmaking (vanaf 30.000 euro zonder btw)

5.1 Situering

Binnen de e-Notification-toepassing vormt de “Free Market” een specifieke omgeving waarin aanbestedende overheden op vrijwillige basis overheidsopdrachten kunnen bekendmaken die niet onderworpen zijn aan enige bekendmakingsvoorschriften. Dergelijke opdrachten worden dan bekendgemaakt middels een vereenvoudigd aankondigingsformulier op de e-Notification-toepassing.

5.2 Maatregel

Vanaf 01/12/2017 dienen de gewestelijke entiteiten hun overheidsopdrachten bekend te maken via een “open bekendmaking” (5) op de “Free Market”-omgeving als de volgende voorwaarden vervuld zijn:

1° het gaat om een opdracht geplaatst via onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking op grond van artikel 42, § 1, 1°, a), van de wet van 17 juni 2016, en;

2° de geraamde waarde van de opdracht is hoger dan of gelijk aan het bedrag, zonder btw, vastgesteld in artikel 92 van diezelfde wet.

Artikel 92 van de wet stelt die drempelwaarde vast op 30.000 euro zonder btw.

In het kader van een “open bekendmaking” kan elke economische operator die de “Free Market” raadpleegt, alle opdrachtdocumenten raadplegen. De aanbestedende overheden kunnen voorts de economische operatoren die niet ingeschreven zijn op de “Free Market” per e-mail uitnodigen om hun opdrachten in die omgeving te raadplegen.

Uitzonderingen:

De raadpleging van de economische operatoren via een open bekendmaking op de Free Market is niet verplicht wanneer het plaatsen van de opdracht geheim wordt verklaard, alsook in hoogdringende situaties naar aanleiding van onvoorziene omstandigheden of bij overmacht. De hoogdringendheid moet toe te schrijven zijn aan externe omstandigheden.

Het invoeren van het geheim of van een hoogdringende situatie moet naar behoren gemotiveerd en schriftelijk gerechtvaardigd worden voor latere controles.

5.3 Finaliteit

De nieuwe wetgeving biedt de aanbestedende overheid de mogelijkheid een opdracht te plaatsen via onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, indien de goed te keuren uitgave niet hoger is dan 135.000 euro zonder btw. Een aanbestedende overheid dient evenwel, ook bij de plaatsing van opdrachten via deze procedure, erop toe zien dat de mededinging voldoende effectief is en dat de gelijke behandeling van de economische operatoren wordt gegarandeerd. De “Free Market”-omgeving binnen de e-Notification-toepassing laat toe om deze fundamentele beginselen ook te handhaven voor de plaatsing van opdrachten onder de drempelwaarde voor nationale bekendmaking.

6 Uitvoering en monitoring

6.1 Maatregel 1: aanwijzing van een referentiepersoon e-Procurement

Elke gewestelijke entiteit moet een referentiepersoon e-Procurement aanwijzen. Aan de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel wordt gevraagd een referentiepersoon per bestuur (6) aan te wijzen. De referentiepersonen zullen de contactpersonen zijn voor Easybrussels, dat belast wordt met de monitoring van de uitvoering van de omzendbrief, onder andere voor de aanvragen voor statistieken over de plaatsing van overheidsopdrachten. De referentiepersonen zullen ook belast worden met het coördineren en het doorgeven aan Easybrussels van alle opleidingsnoden voor de e-Procurement-tool.

6.2 Maatregel 2: monitoring

Easybrussels wordt er vanaf 01/12/2017 mee belast een driemaandelijks verslag op te stellen dat minstens de hieronder vermelde indicatoren, zowel globaal als per gewestelijke entiteit, bevat en over te maken aan de referentiepersonen e-Procurement en aan de vereenvoudigingscorrespondenten van de organisaties die lid zijn van het sturingscomité van Easybrussels:

- * het aantal opdrachten bekendgemaakt op e-Notification;
- * het aantal opdrachten bekendgemaakt op e-Notification in de FreeMarket-omgeving;
- * het gemiddelde aantal ingediende offertes per opdracht bekendgemaakt op e-Notification;
- * het gemiddelde aantal ingediende offertes per opdracht bekendgemaakt op e-Notification in de FreeMarket-omgeving.

De omzendbrief en de toepassing ervan zullen één jaar na de inwerkingtreding beoordeeld worden. Op basis van de doelstellingen inzake administratieve vereenvoudiging, transparantie en toegankelijkheid van de overheidsopdrachten voor KMO's.

III. Inwerkingtreding

Deze omzendbrief treedt in werking op 01/12/2017 (7).

Brussel, le 02/10/2017

**De Minister-President
R. VERVOORT**

**De Staatssecretaris
belast met Openbaar Ambt en Administratieve Vereenvoudiging,
F. LAANAN**

Noten

- (1) De lijst met gewestelijke overheidsdiensten op 18 juli 2017:
  - Gewestelijke Overheidsdienst Brussel,
  - Gewestelijke Overheidsdienst Brussel Fiscaliteit,
  - Gewestelijke Overheidsdienst Brussel Stedenbouw en Erfgoed,
  - Gewestelijke Overheidsdienst Brussel Openbaar Ambt.
- (2) De lijst met autonome bestuursinstellingen van eerste categorie in de begroting 2017:
  - Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest,
  - Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
  - Brussels Gewestelijk Financieringsfonds van de gemeentelijke thesaurieën,
  - Brussels Instituut voor Milieubeheer - Leefmilieu Brussel,
  - Gewestelijk Agentschap voor Netheid - Net Brussel,
  - Brussels Instituut voor wetenschappelijk onderzoek en innovatie - Innoviris,
  - Fonds voor de financiering van het waterbeleid,
  - Brussels Planningsbureau, Brussel Preventie & Veiligheid.
- (3) De lijst met autonome bestuursinstellingen van tweede categorie in de begroting 2017:
  - Actiris,
  - Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
  - Brussels Waarborgfonds,
  - Impulse.brussels, de vzw Brussels Agentschap voor de Onderneming,
  - nv Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel,
  - BRUGEL,
  - vzw IRISTEAM,
  - Citydev.brussels, de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
  - Parking.brussels, nv Parkeeragentschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
  - nv Haven van Brussel,
  - nv Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij,
  - cvba Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
  - nv BRUSOC,
  - vzw Atrium,
  - nv BRUPART,
  - Visit.brussels (vzw Brussels Agentschap voor Toerisme),
  - nv Brussel Ontmanteling,
  - vzw beezy.brussels.
- (4) In zoverre de e-Notification-toepassing het technisch toelaat deze opdrachtdocumenten ter beschikking te stellen.
- (5) Een "open bekendmaking" is een bekendmaking op e-Notification die elke persoon vrij kan raadplegen, zonder dat die daarvoor bepaalde formaliteiten moet vervullen.
- (6) Op 18 juli 2017 zijn de besturen van de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel:
  - Brussel Gewestelijke Coördinatie,
  - Brussel Plaatselijke Besturen,
  - Brussel Financiën & Begroting,

- Brussel Mobiliteit,
- Brussel Huisvesting,
- Brussel Economie en Werkgelegenheid.

(7) De overheidsopdrachten die vóór die datum van inwerkingtreding bekendgemaakt worden blijven onderworpen aan de regelgevende bepalingen die van kracht zijn op het ogenblik van de aankondiging of de uitnodiging.